

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15C/33/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713213411
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2016:8713213411.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, samosudkyňou JUDr. Dagmar Soliarovou, v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, proti odporcovi: H. F., X.. X.X.XXXX, L. H. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: OZ právna pomoc spotrebiteľom, Košice, Sofijská 13, IČO: 42247268, zast. JUDr. Ladislavom Mikušom, advokátom, Košice, Stará Baštová 2, o zaplatenie 556,68 eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd konanie o zaplatenie sumy 50 eur **z a s t a v u j e** .

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 56,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 56,50 eur od 15.6.2014 až do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd návrh **z a m i e t a** .

Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi OZ právna pomoc spotrebiteľom trovy konania vo výške 89,12 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Navrhovateľovi a odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ podal návrh na začatie konania o zaplatenie 556,68 eur s prísl. a zároveň žiadal uhradiť trovy konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 20.8.2010 uzatvoril s odporcom zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300031060, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 360 eur. Tento úver sa odporca zaviazal splácať spolu s úrokom v 42-mesačných splátkach po 19,29 eur podľa splátkového kalendára. Odporca sa dostal do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke č. 4 a celkovo zaplatil sumu 253,50 eur. Keďže bol odporca v omeškaní s úhradou splátok o viac ako tri mesiace, bolo mu doručené oznámenie o uplatnení práva veriteľa podľa § 565 OZ, t.j. okamžitú splatnosť úveru z dôvodu omeškania. Predmetné oznámenie bolo odporcovi doručené dňa 7.2.2012. Celková suma dlhu voči navrhovateľovi predstavuje súčet neuhradených splátok vo výške 556,68 eur. Navrhovateľ si zároveň uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu zo sumy omeškaných splátok a úrok z omeškania vo výške podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. tak, aby výška zmluvnej pokuty a úroku z omeškania neprevyšovala priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne 3-násobok úrokov z omeškania podľa citovaného nariadenia vlády. Navrhovateľ si preto uplatnil len časť zákonného úroku z omeškania vo výške 3,275% p.a. zo sumy nesplatennej časti istiny úveru a úrokov.

Podaním zo dňa 23.6.2016 upravil svoj návrh a vzhľadom k tomu, že odporca v priebehu konania uhradil sumu 50 eur, čiastočne v tejto časti zobrať návrh späť a žiadal, aby súd zaviazal odporcu uhradiť

navrhovateľovi sumu 506,68 eur a zmluvnú pokutu vo výške 0,065% denne a úrok z omeškania vo výške 3,275% ročne zo sumy 19,29 eur od 17.1.2011 do 10.2.2011, zo sumy 19,29 eur od 17.11.2011 do 28.12.2011, zo sumy 16,56 eur od 29.12.2011 do 14.6.2014, zo sumy 19,29 eur od 17.12.2011 do 14.6.2014, zo sumy 19,29 eur od 17.1.2012 do 14.6.2014, zo sumy 19,29 eur od 17.2.2012 do 14.6.2014, zo sumy 482,25 eur od 24.2.2012 do 14.6.2014. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal odporcu na náhradu úrokov z omeškania zo sumy 506,68 eur od 15.6.2014 do zaplatenia, ako aj na náhradu trov právneho zastúpenia a úhradu súdneho poplatku.

Vo svojom písomnom vyjadrení poukázal zároveň na tú skutočnosť, že odporca uhradil od 23.2.2015 do 22.1.2016 celkovo sumu 50 eur (5 eur mesačne) a v tejto časti berú návrh späť. Zároveň ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 28.6.2016 a súhlasil, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti.

Súd pripustil zmenu žalobného petitu v zmysle písomného vyjadrenia navrhovateľa.

Odporca na pojednávaní dňa 28.6.2016 uviedol, že potvrdzuje súdu skutočnosť prevzatia spotrebného úveru vo výške 360 eur, pričom sumu 60 eur si ponechal sprostredkovateľ vrámci poplatkov. Celkovo mu vrátane revolvingov bola vyplatená suma 308,26 eur. V čase čerpania predmetného úveru pracoval, bol zamestnaný, tento úver splácal a celkovo splatil sumu 253,50 eur. Následne mal pracovný úraz, v dôsledku ktorého prišiel o zamestnanie, prestal úver splácať a až od 23.2.2015 začal splácať tento úver po 5 eur mesačne a to z finančných prostriedkov svojej manželky. Pokiaľ by súd priznal aj sumu 60 eur navrhovateľovi za sprostredkovanie úveru, s týmto súhlasí.

Na predchádzajúcom pojednávaní však vyjadril nesúhlas s úhradou zmluvnej pokuty.

Vedľajší účastník na strane odporcu OZ Právna pomoc spotrebiteľom ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 28.6.2016 z dôvodu hospodárnosti konania, súhlasil, aby súd rozhodol v ich neprítomnosti. Vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že žiada žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Poukázal na to, že navrhovateľ si uplatňuje nárok na zaplatenie peňažnej sumy 556,68 eur z dôvodu poskytnutia spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 20.8.2010, ktorou bola odporcovi podľa karty klienta vyplatená peňažná suma 308,26 eur a túto sumu sa odporca zaviazal splácať v 42-mesačných splátkach po 19,29 eur, čo činí úroky s ročnou úrokovou sadzbou 75,09%.

Tieto úroky dohodnuté v úverovej zmluve sú neprímerane vysoké. V rozhodnom období 10/2009 bolo podľa štatistiky NBS priemerná výška úrokov spotrebiteľských úrokov poskytnutých bankami pre daný typ úveru (1-5 rokov) len 14,91% ročne. Teda uvedené úroky v rozhodnom období poskytované navrhovateľom prevyšujú o viac ako 503% úroky zo spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami. Takéto neprímerane vysoké úroky sú v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na ustanovenie § 39 OZ. Zároveň vedľajší účastník poukázal aj na ust. § 53 ods. 6 OZ, ak premetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Zároveň poukázal aj na obdobné rozhodnutia NS ČR pod sp.zn. 21Cdo/1484/2004 a rozhodnutie KS Ostrava z 23.8.2011 č.k. 16ICm/944/2010, ktorý obdobné úroky označuje ako úžernické. Taktiež poukázal aj na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/26/2011 - ide o neplatnosť úrokov v celom rozsahu a nie je možné ich modifikovať. Zároveň poukázal aj na ust. § 451 ods. 2 OZ, podľa ktorého bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Vykonaným dokazovaním, oboznámením sa s listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a to: návrh, zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 20.8.2010, všeobecné podmienky, karta klienta, výpis z obchodného registra navrhovateľa, čiastočné späťvzatie návrhu a zmena žalobného petitu, súd zistil nasledovný skutkový stav:

Súd mal preukázané, že navrhovateľ a odporca uzatvorili dňa 20.8.2010 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300031060, kde odporcovi bola poskytnutá čiastka úveru v sume 360 eur, odporca bol povinný úver uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach po 19,29 eur, a to v počte splátok 42. Odporca celkovo ku dňu podania návrhu zaplatil sumu 253,50 eur a ďalej v priebehu konania zaplatil sumu 50 eur, t.j. celkovo uhradil sumu 303,50 eur. Navrhovateľ si voči odporcovi uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru, nakoľko odporca bol v omeškaní s úhradou splátky č. 4 o viac ako 3 mesiace. Oznámenie o uplatnení práva v zmysle Občianskeho zákonníka bolo odporcovi doručené dňa 7.2.2012

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

V zmysle ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplením jeho záväzku.

Podľa ust. § 879 f ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy podľa ust. § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ust. § 53 a ust. § 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ust. § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy a s ust. § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa ust. § 879f ods. 4 veta prvá Občianskeho zákonníka, ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ust. § 53, 54 a 57 tohto zákona, podľa odseku 3 sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa § 96 ods. 1 OSP navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Súd mal preukázané, že navrhovateľ požaduje od odporcu zaplataenie peňažnej sumy 506,68 eur na základe spotrebiteľského úveru poskytnutého na základe zmluvy zo dňa 20.8.2010. Súd sa stotožnil s vyjadrením vedľajšieho účastníka, ktorý poukázal na úrokovú sadzbu predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere, čo činí úroky s ročnou úrokovou sadzbou 75,09 eur. V uvedenom období pri poskytnutí spotrebiteľského úveru, t.j. v 10/2009 podľa údajov NBS priemerná výška úrokov

spotrebiteľských úverov poskytnutých bankami pre daný typ úveru (1-5 rokov) činila 14,91% ročne. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade bol niekoľkonásobne vyšší ako priemerná výška úrokov.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie NS SR 1MCdo 1/2009 z 31.7.2009). Dohodnutá úroková sadzba v predmetnej zmluve je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je častokrát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami spoločnosti. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať aj právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo 137/2003). Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 písm. h) zák.č. 258/2001 Z.z.). Dohodnutá výška úrokov v predmetnej zmluve podstatne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam.

Súd považuje takúto zmluvu o revolvingovom úvere podľa skutkovo oboznámenej koncepcie navrhovateľa ako neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre obchádzanie zákona s ohľadom na účel zmluvy o úvere podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka ako aj osobitne zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z.z. Obchádzanie zákona súd vidí v nedojednaní konečnej výšky úveru, iba úverového rámca, pričom veriteľ poskytnutím úverového rámca vôbec nespravuje finančné prostriedky dlžníka.

Po stránke prejavu vôle, vôľa odporcu ako dlžníka v takomto záväzkovom vzťahu pri podpise predmetnej zmluvy, smerovala výhradne k financovaniu konkrétneho predmetu financovania konečným počtom splátok. Plnenie v tomto konaní je fakticky uplatnené z tzv. revolvingového úveru, ktorý mal byť poskytovaný čerpaním finančných prostriedkov odporcu z účtu. Toto sa skutkovo výrazne odlišovalo od východiskového klasického úveru, a preto táto zmena bola právne možná iba ako zmena písomného právneho úkonu. Pri podpísaní zmluvy ako písomného právneho úkonu nie je možné právne uznať, že takouto žiadosťou dochádza zároveň k návrhu na zmenu tejto zmluvy, ktorá je práve iba východiskovo podpísaná. Zmluva ako písomný právny úkon nebola zmenená písomným právnym úkonom, t.j. uskutočnená obidvoma zmluvnými stranami písomne.

Smernica rady 93/2013 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách si stanovila za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Súdny dvor vo fundamentálnom rozsudku Océanom Group Editorial SA C-240/98 až C-244/98 konštatuje, že je zanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky. Prirodzene, že spotrebiteľ sa orientuje na získanie finančných prostriedkov a predstava, že vyhodnotí všeobecné obchodné podmienky, je iluzórna. Len ťažko si možno predstaviť, žeby sa spotrebiteľ od úverovej časti zmluvy prepracoval navyše k vyhodnocovaniu zjavne podsunutej revolvingovej časti zmluvy. Úroky z omeškania dohodnuté v zmluve, sú bez ohľadu na okamih vzniku omeškania nevýhodnejšie ako úroky z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

Súd má zato, že podpísaním uvedenej žiadosti/zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru účastníkmi konania, do ktorej bola vopred vsunutá navrhovateľom aj žiadosť o poskytnutie úverového rámca, nedošlo aj k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere.

Súd považuje konanie navrhovateľa v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň súd poukazuje na skutočnosť, že navrhovateľ s úmyslom získať majetkový prospech, uviedol odporcu do omylu, nakoľko v prípade ak by zmluva o revolvingovom úvere bola jasná, zrozumiteľná, tak odporca by takúto zmluvu určite neuzatvoril.

Z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/377/2015-83 zo dňa 28.4.2016 vyplýva, že podľa názoru krajského súdu ak súd prvého stupňa vyhodnotil zmluvu ako neplatnú a poukázal na ust. § 451 ods. 2 OZ, je potrebné zaoberať sa aj skutočnosťou a to konkrétne rozdielom medzi poskytnutým úverom a tým, čo odporca navrhovateľovi reálne zaplatil a posúdiť, či nevzniklo na strane odporcu bezdôvodné obohatenie, ktoré by mal navrhovateľovi vydať.

Súd preto vyhovel návrhu navrhovateľa v časti sumy 56,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 56,50 eur od 15.6.2014 až do zaplatenia, nakoľko v tejto časti vznikol rozdiel medzi zaplateným úverom zo strany odporcu (zaplatil 303,50 eur) a poskytnutým úverom vo výške 360 eur. Túto sumu súd priznal aj s príslušenstvom. V prevyšujúcej časti, t.j. rozdielu medzi požadovanou sumou vo výške 450,18 eur, súd návrh zamietol.

Podľa § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Keďže odporca bol s plnením peňažného dlhu v omeškaní, navrhovateľ ako veriteľ má voči odporcovi nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. vo výške 5,05 % p. a. z priznanej dlžnej sumy 56,50 eur od 15.6.2014 do zaplatenia, na zaplatenie ktorých súd zaviazal odporcu.

Podľa ust. § 142 ods. 2 OSP, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Súd so zreteľom na pomer úspechu odporcu, a teda aj vedľajšieho účastníka, tomuto priznal náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 89,12 eur a to podľa ust. § 10 ods. 2 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z., kde hodnota jedného úkonu právnej služby je 36,52 eur - 2x úkon právnej služby á 36,52 eur + 2x režijný paušál á 8,04 eur - trov konania spolu 89,12 eur.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, a to prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1, 2 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.